

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

DTP

Sayı : 130
Tarih: 28.2.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2007 sonu itibariyle kara listeye girenlerin sayısı kredi kartlarından dolayı 585.060 kişi, tüketici kredilerinden dolayı ise 101.956 kişi olmak üzere toplamda 687.016'ya ulaşmış bulunmaktadır. Yeni bir kredi kartı kriziyle karşı karşıya olduğumuz aşikârdır. Muhtemel sosyal ve etik sorunların önlenmesi adına köklü çözüm ve düzenlemelerin ivedilikle ele alınması gerektiğine inanıyoruz.

Anayasamızın 98, TBMM İçtüzüğüümüzün 104 ve 105. maddeleri gereğince Araştırma Komisyonu kurularak, sorunun araştırılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1. Mehmet Nezir KARABAŞ - Bitlis
2. Ahmet TÜRK - Mardin
3. Selahattin DEMİRTAŞ - Diyarbakır
4. Fatma KURTULAN - Van
5. Emine AYNA -Mardin
6. Ayla AKAT ATA - Batman
7. Sebahat TUNCEL - İstanbul
8. Bengi YILDIZ - Batman
9. Sırrı SAKIK - Muş
10. M. Nuri YAMAN - Muş
11. Özdal ÜÇER - Van
12. Aysel TUĞLUK - Diyarbakır
13. Pervin BULDAN - Iğdır
14. Gültan KIŞANAK - Diyarbakır
15. Akın BİRDAL - Diyarbakır
16. İbrahim BİNİCİ - Şanlıurfa
17. Hasip KAPLAN - Şırnak
18. Sevahir BAYINDIR - Şırnak
19. Şerafettin HALİS - Tunceli
20. Osman ÖZÇELİK - Siirt

GEREKÇE

Kredi kartı ilk olarak 1968 yılında yaşamımıza girmiş ve 1980 yılında bankaların bu piyasada yerini almasıyla vazgeçemediğimiz ekonomik araçlardan birisi olmuştur. 1987 yılında ATM'ler ve 1991 yılında POS terminallerinin hizmete girmesiyle kredi kartları yeni bir ivme kazanarak ekonomik hayatımızdaki yerini iyice pekiştirmiştir. Aslında temel işlevi "ödeme aracı" olan ve ekonomik alanda pratiklik getirmesi amaçlanmasına karşın toplumda ki yanlış algılamalar ve bu konudaki bilinç eksikliği ile "borçlanma aracı" haline dönüştürülmüştür. Bu algı ve bilinç eksikliğinin temel nedeni, uzun süreden beri yaşamımızda yer edinmesine rağmen, banka ve kredi kartları konusunda yasal düzenlemelerin zamanında yapılmaması, yapılan düzenlemelerin de ihtiyacı karşılamaktan uzak olmasıdır. Bu durum, kart kullanıcılarının uzunca bir süre bankaların insafına bırakılmış olması anlamına gelmektedir.

Kredi kartları konusunda yapılan ilk düzenleme 14 Mart 2003 tarihinde ki kredi kartı borç bakiyesi 4 milyar 526 milyon YTL iken, sorunlu kredi kartı tutarı 277 milyon YTL'dir. İkinci düzenlemenin yapıldığı 26 Şubat 2005 tarihinde ki kredi kartı borç bakiyesi 13 milyar 524 milyon YTL iken, sorunlu kredi kartı tutarı 716 milyon YTL olmuştur. 01 Şubat 2008 tarihine gelindiğinde ise kredi kartı borç bakiyesi 27 milyar 279 milyon YTL iken, sorunlu kredi kartı tutarı 1 milyar 775 milyon YTL 'ye ulaşmış olması var olan yaranın tekrar kanamaya başladığının göstergesidir.

Palyatif çözümlerle tüketicilerin korunmasının mümkün olmadığı yaşanan sorunlarla bir kez daha ortaya çıkmış bulunmaktadır. Yaşantımızı kolaylaştırmak amacıyla kullanımımıza sunulan kredi kartları, bankalar için vazgeçilemeyecek ölçüde tatlı kazanç kapısı olarak görülmektedir. Nitekim enflasyonun % 8 'ler düzeyine indiği, Merkez Bankası verilerine göre borç verme faiz oranının % 19,25 olduğu ülkemizde kredi kartlarına uygulanan yıllık bileşik faiz oranı % 78,1 'i bulmaktadır. Bankalar bu tatlı kazancı sürekli ve yaygın hale getirmek için çeşitli kampanya ve uygulamalarla tüketicileri tuzağa düşürmektedir. Özellikle sayfalar dolusu ve düşük puntolarla yazılmış sözleşmeleri birçok kullanıcı okuma gereği duymadan imzalamakta ve bu noktada bankanın yaptırımlarını peşinen kabullenmektedir. Bu uygulamalar içersinde en çarpıcı olanları ise; kaldırımlarda dağıtılan kartlar, kartlara yapılan uzun vadeli (36 aya varan) taksitler ve "asgari ödeme tutarı"dır. Kredi kartlarında en doğru sistemin, harcanmış olan miktarın süresi içinde ödenmesidir. Uygulamada ödeme kolaylığı adı altında sunulan "asgari ödeme tutarı" ile tuzağa düşürülen kullanıcılar, yüksek faiz oranlarıyla karşılaşmaktadırlar. Bu sayede bir süre sonra ötelenen borçlar yüksek faiz (yıllık bileşik oranı % 94) sarmalıyla büyüyen bir ateş topu olarak tüketicilerin kucağında kalmaktadır.

Ülkemizde % 94 olan kredi kartı borçlarına uygulanan yıllık bileşik faiz, Almanya'da % 12 ile 17 oranları arasında, ABD'de bankasına ve kartına göre değişmekle birlikte % 9 ile 16 oranları arasında, İngiltere'de % 15 ile 16 oranları arasında bulunuyor. Komşumuz Yunanistan'da % 9 ile 10 oranları arasında, Belçika % 16 düzeyinde İtalya'da % 12.68 oranında bileşik faiz uygulanıyor.

Kredi kartı faizlerinde üst sınırı belirleme yetkisi bulunan Merkez Bankası, bu sınırı akdi faiz için aylık % 4.93, gecikme faizi için de aylık % 5.68 olarak belirlemiştir. Türkiye'de müşterilerine kredi kartı veren 21 bankanın 12'si akdi faizi, 13'ü de gecikme faizini üst sınırdan uygulamaktadır. Uygulamada olan faiz oranlarının ne açıklanan ekonomik göstergelerle ne de Türkiye'nin etik değer ve toplumsal gerçekliğiyle uyummadığı ortadadır.

Yukarıda sıraladığımız gerekçelerle sorunun çözüm noktası olacağını düşündüğümüz bir komisyon oluşturulmasını gerekli görmekteyiz.